

Ice-T weet van wanten. Ook hij deelt in het succesverhaal van de American Dream, ook al noemt hij die onomwonden een nachtmerrie. Van het delinquente en kansarme (dat is een eufemisme) South Central naar de top van de muziekindustrie en de Hollywoodfabriek, een voorbeeld voor velen (wanneer volgt zijn ondergang annex ontluistering?). Hij steekt zijn donkere huidskleur niet onder stoelen of banken. Integendeel, 'zwart' is zijn waarmerk ook al schrikt hij er niet voor terug om te wijzen op belangrijke verschillen tussen zwarten. Hij ventileert zijn standpunten omtrent geweld, drugs, censuur, racisme en het Amerikaans overheidsbeleid zowel binnen als buiten zijn muziek in niet mis te verstane bewoordingen, maar laat ruimte voor dubbelzinnigheid. Met gemak speelt hij een rollenspel - van gangster tot politieagent, van pooier tot popster - waarin de flagrante verwisselbaarheid iets van de complexe machtsstructuur in de media en in de Amerikaanse samenleving verraadt. Dader en slachtoffer kunnen er kennelijk sneller dan vermoed van plaats verwisselen. Maar zwart en blank behouden weliswaar hun plaats en Ice-T staat (met zijn hardcore groep Body Count) een heel andere overschrijding van het rassenprobleem voor dan O.J.'s kleurloosheid: "So what we're really trying to say is Body Count loves everybody. We love Mexican girls, Black girls, Oriental girls, it really don't matter. If you from Mars, and you got a pussy, we will fuck you." Onbeschaamd seksisme of politiek incorrecte provocatie in een zwarte strategie die zich niet bekommert om beschaafde, positieve beeldvorming?

(Say it loud) I'm black and I'm proud

Ice-T's uitdagende poses, van Cop Killer tot Original Gangster, komen in de zwarte popcultuur niet uit de lucht vallen. De inspiratie voor zijn attitude haalt hij gedeeltelijk uit de kortstondige blaxploitation-filmgolf uit de vroege jaren zeventig. Shaft, Superfly en The Soul of Nigger Charley zijn maar enkele van de immens populaire genrefilms gevuld met sex en geweld, gemaakt door zwarte regisseurs, gespeeld door zwarte acteurs. Het zwarte publiek heeft in die woelige tijden de buik vol van brave, zwarte filmsterren als Sidney Poitier. Black Power loert om de hoek en het

voorbeeld van die neger die graag bij het blanke middle-class publiek in de smaak wil vallen, voldoet niet langer. Ook de protesthouding biedt dan al niet genoeg perspectieven meer, het streefdoel luidt daadwerkelijk macht verwerven. De tijd is rijp voor actiehelden met een eigen houding, kleding, muziek, kortom met een lifestyle van en voor zichzelf. De nieuwerwetse zwarte kijker wil nieuwe zwarte helden, blakend van zelfvertrouwen en behept met de nodige aspiraties. De super-neger van weleer mag dan wel moreel op het juiste pad zitten, al te dikwijls moet hij zijn beleefde integratiehouding met het leven bekopen. De dealers, pushers, pimps en private dicks uit de blaxploitation nemen het met de mores niet zo nauw, maar komen stevast als winnaars uit de strijd. Vuilbekkend, verstoken van enig sociaal gevoel, enkel bekommerd om zichzelf, maar bovenal uitdagend onverschillig voor de wensen van de blanke man.

Doorheen *Tight Right White*, de theatervoorstelling van het Dar A Luzgezelschap onder leiding van Reza Abdoh, loopt de blaxploitation-film *Mandingo* uit '75 als een rode draad. Te pas en te onpas, maar nooit alvorens één van hen luidkeels 'Mandingo!' schreeuwt, storten de spelers zich in het enthousiast naspelen van sleutelscènes uit de film. Al daarvoor, na enkele minuten in de twee uur durende opvoering, ligt de link met de blaxploitation-periode vast: vehemente danspassen van zowat het hele ensemble doen de oorverdovende flarden van Curtis Mayfields *Pusherman* nog intenser oplaaien. Mayfield is groot geworden in de seventies, niet in het minst door zijn soundtrack voor de blaxploitation-hit bij uitstek *Superfly*. Pusherman schetst in het falsetto-refrein een onverbidde prikkelend portret van de neger-als-junkie temidden van de urbane jungle: "I'm your mamma, I'm your daddy, I'm that nigger in the alley, I'm your doctor when you need, want some coke, have some weed, You know me, I'm your friend, your main boy, thick 'n thin, I'm your pusher man." Zestien jaar later pikt Ice-T in *I'm Your Pusher* trouwens dezelfde tune op voor zijn nineties-versie van de tartende zwarte. Dit keer dealt de pusher niet in dope maar in muziek: "The dope I'm sellin', ya don't smoke, ya feel! Out on the dance floor, on my world tour, I'm selling dope in each and every record store. Crack or smack will take you to a

sure end. You don't need it, just throw that stuff away, you wanna get high? Let the record play." De popsong als edutainment: opvoeding middels ontspanning. Beeldvorming door en voor de massamedia.

Dar A Luz zet de toon van meet af aan: *Tight White Right* is een hysterische exploratie doorheen de veranderende beeldvorming van de zwarte, doorheen de zoektocht naar de identiteit van de kleurling tout court. *Mandingo* is maar één van de kapstokken voor een heftige vaudeville-show op vijf verschillende podia die het publiek geheel omringen, non-stop voorzien van muziek, film- en videoprojecties. *Mandingo*, een goedbedoeld brouwsel van een blanke filmmaker in het kielzog van de succesrijke zwarte films, kookt van zichzelf al over: zwarte dekhengsten van slaven en blanke geilaards van plantagemeesters lopen elkaar en wulps blondines voor de voeten in een incestueus familie-epos dat de deep South afschildert als een lust(m)oord voor inter-rationale sex. Met *Mandingo* toont Abdoh de donkere keerzijde van de Hollywoodmachine: een beeldenarsenaal waar onder het gelukzalige gesternte van het geld achteloos racistische en sexistische vooroordelen worden bevestigd en misschien zelfs gecreëerd. Hard om slikken, maar weliswaar niet zonder enige pret tot zich te nemen. Hoe ernstig blijven bij de namen van de protagonisten van dit extravagant drama: Blanche, Agamemnon, Mede, Lucrezia Borgia, Cicero? Enkel te overtreffen door Dar A Luz' onstuimige herrie van dulle verkleedpartijen, geestdriftige travestierollen en wilde black & white minstrel shows.

The revolution (will not be televised)

Een andere lijn doorheen de voorstelling: die van de tienerjunkie en drugdealer Blaster, in de marge van de samenleving op zoek naar zijn eigen ik. En niet makkelijk te traceren: de zwarte schoensmeer op het gezicht van de blanke acteur vertoont bewust gaten. Blaster is noch blank noch zwart, of zwart en blank tegelijk. Dat maakt hem meteen interessant voor die andere zoekende hoofdrol, de publieke ster Moishe Pipik. Onophoudelijk hongerig naar nieuwe, sensationele verhalen, is deze joodse tv-producent/presentator de aangewezen man om Blaster een vertrouwde